Lietas Nr. 11380031913
Lietas arhīva Nr. K36-0142-13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsos, 2013.gada 12.septembrī

Talsu rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis Ainars Feldmanis,

ar sekretāri Sanitu Zaļo,

piedaloties prokuroram Arnim Bērziņam,

advokātei Sabīnei Krastiņai

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ izdarīja krāpšanu – svešas mantas iegūšanu, ļaunprātīgi izmantojot uzticību nelielā apmērā šādos apstākļos:

2013.gada 27.jūnijā ap plkst. 22.00 /pers. A/ nedzēstas sodāmības laikā, atrodoties Rīgā, Lielirbes ielā pie tirdzniecības centra „Origo", piegāja pie sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Baltic Taxi" apakšuzņēmuma „n/a" taksometru vadītāja /pers. C/, un, nolūkā izkrāpt no viņa taksometra pārvadājuma pakalpojumu braucienam uz Talsu novada Jaunpagastu kā persona, kura izmantojot taksometra pakalpojumus iegūst iespēju pārvietoties ar svešu automašīnu, ko vada pakalpojuma sniedzējs, palūdza viņu aizvest uz Tukumu, apmānot /pers. C/, ka Tukumā viņu sagaidīs māsa, kura norēķināsies par braucienu, tādējādi ļaunprātīgi izmantoja taksometra vadītāja uzticēšanos, apliecinot, ka par izpildīto darbu pakalpojuma sniedzējs saņems paredzēto samaksu, ierodoties Tukumā /adrese/, viņš izkāpa no taksometra un imitēja māsas meklēšanu, tad atgriežoties, meloja /pers. C/, ka māsa devusies uz Talsu novada Jaunpagastu, turpinot savas noziedzīgās darbības, pārliecināja /pers. C/ braukt uz Talsu novada Jaunpagastu, kur ierodoties, norādīja apstāties pie kādas daudzdzīvokļu mājas, lai pasauktu māsu, viņš iegāja mājās, pēc brīža atgriezās un sameloja /pers. C/, ka māsa tūlīt iznāks un norēķināsies par pakalpojumu, bet viņš aizies nokārtot dabiskās vajadzības. /pers. A/ pie taksometra vadītāja neatgriezās un par braucienu nesamaksāja, tādējādi /pers. A/, nesamaksājot par taksometra pakalpojumiem Ls 65,67 apmērā, izmantojot izdomātu stāstu par citu personu, kura brauciena galapunktā norēķināsies par pakalpojumu, ļaunprātīgi izmantoja cietušā uzticību un ieguva sev labumu lietošanas tiesību veidā uz svešu mantu Ls 65,67 apmērā, nodarot sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Baltic taxi" apakšuzņēmumam „n/a" mantisko kaitējumu Ls 65,67.

Ar minētajām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Cietušā – sabiedrības ar ierobežotu atbildību „n/a" – pārstāvis /pers. C/ ir pieteicis kompensācijas pieteikumu par mantisko zaudējumu Ls 65,67 apmērā.

Motīvu daļa

Apsūdzētais /pers. A/ tiesā savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā atzina pilnīgi un atzina arī lietā pieteikto kompensāciju. Tiesa apsūdzētajam izskaidroja pierādījumu neizdarīšanas būtību un procesuālās sekas un apsūdzētais piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi par viņam izvirzīto apsūdzību. Prokurore un apsūdzētā aizstāve piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi. Pēc lietas materiālu

pārbaudes tiesai nav šaubu par /pers. A/ vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā. Tiesa atzīst, ka apsūdzētā darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas. Nodarījuma kvalificējošā pazīme ir krāpšanas izdarīšana nelielā apmērā.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.pantu tiesa nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi un tiesas izmeklēšanā pārbaudīt tikai apsūdzētā personību raksturojošus datus.

Nosakot sodu apsūdzētajam tiesa ņem vērā soda mērķi un soda noteikšanas vispārīgos principus. Saskaņā ar Krimināllikuma 35.pantu sods ir piespiedu līdzeklis, ko personai, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, šā likuma ietvaros valsts vārdā piespriež tiesa un soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu sodu nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz šā likuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija. Nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību, nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Izlemjot par sodu apsūdzētajam /pers. A/ tiesa ņem vērā šādus apstākļus.

No lietas materiāliem nepārprotami secināms, ka apsūdzētais pilnībā apzinājies, ka viņš prettiesiski izmanto cietušā maksas pakalpojumus, nevēloties par tiem maksāt, ļaunprātīgi izmantojot cietušā uzticību, nolūkā iedzīvoties uz cietušā rēķina. Līdz ar to noziedzīgais nodarījums izdarīts ar tiešu nodomu un mantkārīgā nolūkā. Cietušajam izkrāptās mantas vērtība nepārsniedz vienas valstī noteiktās mēnešalgas apmēru. SIA „n/a" nodarītais mantiskais zaudējums Ls 65,67 apmērā nav atlīdzināts. Šāda rakstura darbības tieši apdraud ar likumu aizsargātās personu mantiskās intereses un likumdevējs tās ir klasificējis kā mazāk smagu noziegumu.

Vērtējot /pers. A/ personību, tiesa ņem vērā to, ka viņš iepriekš ir kriminmāli sodīts, sodāmība nav dzēsta, pēdējo reizi – 2011.gada 29.aprīlī Talsu rajona tiesā pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas, 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz 11 mēnešiem, atbrīvots 2012.gada 29.februārī (lietas 20.-27.lp.), no /pilsēta/ audzināšanas iestādes nepilngadīgajiem raksturots negatīvi (lietas 36.lp.), no /pamatskola/ tiek raksturots negatīvi (lietas 57.lp.), no /novads/ sociālā dienesta ziņojuma par /pers. A/ izriet, ka viņam nav pamatizglītības, dzīvojot sociālās aprūpes centrā viņš regulāri pārkāpis šīs iestādes iekšējās kārtības noteikumus, bieži lietojis alkoholu, viņam piešķirtajām dzīvesvietās nav uzturējies (lietas 54.lp.).

/pers. A/ tiesas sēdē savu vainu atzina pilnīgi, nožēloja izdarīto, un izteica apņemšanos turpmāk mainīt savu dzīvi, strādāt un mācīties.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu /pers. A/ atbildību mīkstinošs apstāklis ir vaļsirdīga atzīšanās un izdarītā nožēlošana. Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu atbildību pastiprinošs apstāklis ir noziedzīgā nodarījuma recidīvs.

Vērtējot lietā esošās ziņas par apsūdzētā personību kopsakarā ar nodarījumam raksturu un apstākļiem, tiesa secina, ka apsūdzētais arī pēc 11 mēnešu cietumsoda izciešanas pilnībā ignorē vispārēju prasību atturēties no likumpārkāpumiem. No lietas materiāliem izriet, ka apsūdzētais ilgstoši ir atradies personības attīstībai nelabvēlīgos apstākļos, bez vecāku gādības un atbalsta, nav spējis pienācīgi adaptēties valsts sociālās aprūpes un izglītības iestādēs. Minētais objektīvi izskaidro apsūdzētā personības antisociālu attīstību un orientāciju uz likumpārkāpumiem un tiesa secina, ka alternatīvie sodi – naudas sods un piespiedu darbs – nevar nodrošināt soda mērķa sasniegšanu. Turklāt lietā nav nekādu ziņu par to, ka apsūdzētais jebkad būtu strādājis vai meklējis darbu un viņam būtu ienākumi. Tiesai negūst pārliecību, ka apsūdzētais sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus un tādēļ nosacīta brīvības atņemšanas soda noteikšanai nav pamata. Nosacīta soda noteikšanu šajā gadījumā nepieļauj arī Krimināllikuma 55.panta vienpadsmitā daļa, jo noziedzīgais nodarījums izdarīts nedzēstas sodāmības laikā un apsūdzētais iepriekš sodīts ar brīvības atņemšanu.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka apsūdzētajam piespriežams Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas sankcijā noteiktais sods – brīvības atņemšana. Ņemot vērā nodarījuma raksturu un sekas, kā arī to, ka apsūdzētais ir tikai 18 gadus vecs, ir vaļsirdīgi atzinies un nožēlojis izdarīto, tiesa atzīst, ka soda mērķi ir iespējams sasniegt apsūdzētajam piespriežot īslaicīgu brīvības atņemšanu.

Tiesa atzīst, ka cietušā – sabiedrības ar ierobežotu atbildību „n/a" – pārstāvja /pers. C/ pieteiktā kompensācija par mantisko kaitējumu Ls 65,67 apmērā, ir apmierināma pilnīgi.

Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu ir radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu. Šī panta otrajā daļā ir noteikts, ka kompensācija ir kriminālprocesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamats. No šī likuma 352.panta pirmās daļas 1.punkta izriet, ka kompensācijas par apmēru tiesa nosaka izvērtējot cietušā pieteikumu un ņemot vērā radīto mantisko zaudējumu apmēru.

Civillikuma 1784.pantā ir noteikts, ka, ja ārpus līgumiskām attiecībām kādam nodarīts zaudējums ar otras personas prettiesīgu darbību, tad zaudējuma nodarītājs atbild par visiem zaudējumiem un ar lietas materiāliem ir pierādīts, ka zaudējumi cietušajai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību minētajā apmērā ir radušies apsūdzētā darbību rezultātā.

Izvērtējusi lietā esošos pierādījumus par kompensāciju apmēru un ņemot vērā to, ka apsūdzētais pieteikto kompensāciju ir atzinis pilnīgi, tiesa atzīst, ka atbilstoši iepriekš minētajām normām ir likumīgs pamats piedzīt kompensāciju no apsūdzētā par labu cietušajam.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punktu un 368.panta pirmo daļu no /pers. A/ valsts ienākumos piedzenami procesuālie izdevumi par zvērinātas advokātes Sabīnes Krastiņas sniegto juridisko palīdzību Ls 25 apmērā.

Tiesa atzīst, ka lietiskais pierādījums – /pers. A/ personas apliecība /numurs/– pēc sprieduma stāšanās spēkā ir atdodama apsūdzētajam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 527., 528., 529.pantu, tiesa

nosprieda:

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem.

Soda izciešanas termiņu skaitīt no 2013.gada 12.septembra.

Soda izciešanā ieskaitīt pirmstiesas apcietinājumā pavadīto laiku no 2013.gada 1.jūlija līdz 2013.gada 3.jūlijam un no 2013.gada 8.augusta līdz 2013.gada 12.septembrim.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu – atstāt negrozītu līdz brīdim, kad spriedums stāsies likumīgā spēkā.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „n/a", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, kompensāciju par mantisko zaudējumu Ls 65,67 (sešdesmit piecus latus, 67 santīmus).

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos procesuālos izdevumus par zvērinātas advokātes Sabīnes Krastiņas sniegto juridisko palīdzību – Ls 25 (divdesmit piecus latus).

Lietisko pierādījumu – /pers. A/ personas apliecību Nr. /numurs/ – pēc sprieduma stāšanās spēkā atdot /pers. A/. Ja divu mēnešu laikā no sprieduma izsniegšanas dienas apsūdzētais neizņem minēto lietisko pierādījumu, to iznīcināt.

Spriedumu daļā par sodu, kompensāciju vai krimināprocesuāliem pārkāpumiem var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, sūdzību vai protestu iesniedzot Talsu rajona tiesā.

Tiesnesis A.Feldmanis